למיעל להדיא ורבי יוסי אמר לך חביבי ישראל שלא הצריכן הכתוב לשליח ורבי יהודה נמי ניעול בין מנור לכותל משחרי מאני א"ר נתן אמה טרקסין לא הכריעו בו חכמים אי כלפנים אי כלחוץ מתקיף להרבינא מ"ט אלימא משום דכתיב °והבית אשר בנה המלך שלמה לה' ששים אמה אורכו ועשרי' אמה רחבו ושלשים אמה קומתו וכתיב ארבעים באמה היה הבית הוא ההיכל לפני וכתיב ולפני הדביר עשרים אמה אורך ועשרים אמה רוחב ועשרים אמה קומתו ולא ידעינן אמה טרקסין אי מהני עשרין אי מהני ארבעים ודילמא לא מהני עשרין ולא מהני ארבעין וחללא קא חשיב כותלים לא קא חשיב תרע דכל היכא דקא חשיב כותלי חשיב ליה לדידיה *דתנן °ההיכל מאה על מאה ברום מאה כותל אולם חמש והאול' אחת עשר כותל ההיכל שש *וארכו ארבעים אמה ואמה טרקסין ועשרים אמה בית קדשי הקדשים כותל ההיכל שש והתא שש ופותל התא חמש אא קדושתי' אי כלפני' אי כלחוץ והיינו דאמר רבי יוחנן בעי יוסף איש הוצל ודביר בתוך הבית מפנימה הבין לתתו שם את ארון ברית ה' איבעי' להו היכי קאמ' קרא ודביר בתוך הבי' מפנים' הכין לתתו שם או דילמא הבי קאמר ודביר בתוך הבית מפנימה ומי מספק ליה והתניא איסי בן יהודה אומר חמש מקראות בתורה אין להן הכרע שאת

ועשרים אמה קומתו ר"י כפי' מלבי' דהא דלמ' לעי' ול' אמה קומתו היינו כל בפי' עגל הגג והא דכת' וכ' אמה קומתו הייני עד עליי' בית קדש הקדשי' וכב"ב פ' המוכ' פירו' (ד' נח) פריך לי' ושפני כ' אמה קומתו מעטפת כרוכי' ולמעל' שהכרוכי' שעם שלמ' העומדים בקרן' מקצי לידי הארון בגהו עשר רומות:

בותל ההיכל שש ותתא שש ומחל התא חמש ותי' ונכתן' והיינו (מלכים ה ו) ויל' דהכא מיירי בתא האמצעי דכתב והתיכונה שש באמה רחבה כי מגרעות נתן בנית סביב ופ"ר דה"פ חקר שמעתי הכותל ההיכל לא היה שוה בכל מקום שאם כן היו צריכות לנקב המות לתחוב בה רהטי הקורות של התא וזה לא רמז לעשות עמוד יריקנו אלא עבו את חומת ההיכל במערב למע' שבע המו' והוצרכו לגרוע ממנה אמה כנגד חקרת התא המצעי להניח רהטי הקורו' על הותא כניפה ושוב הוצרכו לגרוע עוד אמה כנגד חקר' תא הצליעי לפיכך החתוג' חמש באמ' רחבה והתיכונ' ו' באמה רחב' והג' ז' באמה רחבה והיינו דתנן במסכת מדות התחתונ' רחב' חמש והרובד שש הרובד שש היינו התקרה המפסקת בינה לתא התיכונ' שעל גבה והאמצעי שש והרובד ז' והקשה ר"י בר מרכי מי לפע' קא חשיב הכא לשש לא היה' התא שש אלא חמש ולי בתיכונה קא חשי' מאי קאמר כותל ההיכל שש והא כבר נגרע ממנו כנגד' ולפי מה שפי' בית' דכותל ההיכל כנגד תא התחתונה היה עוביה ז' וכנגד התיכונ' עוביי' ו' כבר נגרע ממנו אמה והכ' כנגד התיכונ' קא חשיב דהוי התם כותל ההיכל ו' והתא ו' וא"ת ואמאי לא קא חשיב למעה כותל ההיכל ז' והתא ה' ואיכי ואיכי חד שיעורא הוא יש לומר דבית' לי' לתיתנב דמקו' שהיה כותל ההיכל ז' כמו כותל מזרחי של היכל שהיה כמו כן ו' ותתא ה' ואמאי לא קא חשיב למעה כותל ההיכל ז' והתא ה' ואיכי ואיכי חד שיעורא הוא יש לומר דבית' לי' לתיתנב דמקו' שהיה כותל ההיכל ז' כמו כותל מזרחי של היכל שהיה כמו כן ו' ותתא ה' ר' יוחנן אמר לי' שהמגרעת היו בכל הכתלים בכותל ההיכל ובשאת כותלי התא ותוכל היכל היה למעה ו' אמות ומחצה ומחצה ה' אמות ומחצה וכשהיה מגרע מקי אמה מכל כותל כדכתיב כי מגרעות נתן לבית סביב במלא התא התחתונה חמש על ה' והתיכונה שש על שש והצליעית שבע על שבע והא דקתני רובד שש ורובד שבע הו' רי דהיינו אורך המגרעת הראשונ' היא שש והמגרעת השניה ארכה שבעה וקרי לה רובד לפי שהמגרעת כעין שורה בולטת כעין שבינינו במסכת תמיד בפ' קמא (ד' ב) בית גדול היה ומוקף רובדים וקתני רובדים מאי ניהו גורמא דאיכא דסלקי בהו לחלטות שהיו בולטין כעין חיצוניות שהיו לפנים מסטיו מעלותם של לבנים שקורין לגורוד ולשון רובד הוא שהה עוד פר"י דגרמה לו דהיכל ההיכל שש והתא שש לעשה לגמרי קא חשיב ואע"ג דכתב בפ' שבכה דמלכים חמש באמה רחבה של מסכת מדות דבית שני היו הלוקין משל שלמה כמו שהיו הלוקין ממסכת דיומא דלעתיד דכתב ביחזקאל בתר דפרים היכל ובית קדשי הקדשים כתב ורחב הפלע ד' אמות (יחזקאל מא) ופלע היינו תא כדאמר פ' המוכר הבית (ד' נח) וכתב נמי התם (שם) והפלעות פלע אל פלע פלשים ופלש פעמים אלמה דלא הוה ביה היכל אלא לג' תאים ובמסכת מדות הכי ל"ה תאים היו שם ע"ו בכפון וע"ו בדרום ושמנה במערב והר' יצחק בר מרדכי פירש דלא בהיכל היו שמגרעות אלא בשאר היו אמות חכנים עליונות. שלו מופל היציע התחתונה שעליה מונחים רהטי הקורות וכשהיתה אותה שורה רחבה שש אמה שעובי כותל התא לא היה אלא ה' אמות ולכך בולטת אמה מבחוץ לפי שהיו צריכין לכנוס אמה מקום הנחת הקורות לבלתי אחוז בקירות הבית ובמלא דעכשיו נמי כשהיו כנגסין אמה היתה החומה מכל מקום עדיין עוביי' ה' אמות לפי שבמקו' אמה הכניסה נתוספה אמה מבחוץ ולא נהיר לר"י דאמה היו מוסיפין אמה לי מחמת חוזק החומה כדי שתהא בכל מקו' לכל הפחות ה' אמרבה אותה הוספת היא גרשון שהיה בביין העליון בולט אמה חוץ לתחתון ומכביד עליו ועוד קשה התינח רובד שש לכל רובד שבע אמה וכשהיה רובד שלמעלה ז' אמלא שהיה בולט חוץ לאומה שתי אמות שעובי החומה חמש ומה היו צריכין לבליטה שתי אמות והלא לא היו כונסין בי ע הצליעית אלא אמה שהיה שבע אמות רחבה אמה אחת יותר מן התיכונה ועוד לפי דבריו היו נוקבין בכותל ההיכל ויותר היה נכון לנקוב בכותלי התא ועוד לישנא דקתני כי מגרעת נתן לבי' משמע היבל ולא תאים אלא מיהו הא לא קשיא דמלינו למימר מגרעות נתן לדבר שהיה לבית סביב דהיינו לכותלי התאים ואני שמעתי בשם רבינו יצחק הגאון אלא היה בכותל ההיכל לא מגרעות ולא כניסה ולא בליטה ורהטי הקורות היו מונחין מכותל תא לכותל תא שכנגדו ומקום הנחת הקורות היה כניסה בכותל התא אלי אמה מזה ואלי אמה מזה אבל התא' היו שוין ומזרח למערב שש אמות בין ההתחונה [בין] התיכונה בין הצליעית וכותל התא חמש לבל מלפון לדרום התחתונ' ה' והתיכונה שש והצליעית שבע והתא ניקא כותל ההיכל ו' והתא שש הבין התחתונה בין התיכונ' בין הצליעי' היו שש ממזרח למערב וכותל היכל שש וכותל התא חמש בין למטה בין למעלה: שאת

ע"ב הנין הן תרין שהתכנד בני יונה והכיתי בני תרין לא יצא ידי חובתו מ"ש מכולן דכתב בפרשת מעלות סדין כתיב לר' יהודה: ונחלי עולה הן בני יונה. דתנן פליגי על רבי יהודה בשלים ומתרי קנין הם חובה אחד לעולה ואחד לחטאת ונחלי עולה הן כולן עולות דתנה לדיהו מתי שביר למה הן כותבין כולן קינין ונחלי עולה דקינין אחד לעולה ואחד לחטאת תיפ' לר' יהודה לאית ליה כולן עולות אחד לעולה ואחד לחטאת ונחלי עולה הן תורי עולה כמו כולן נחלי עולה רי"ב לא היו שורפות לקני בנדה של תורים כמו לשל בני יונה כיון שאתכנה אין זה לא יצא כדאתרינן בפ"ק דמולין: ה"ר אלחנן:

בפני תפרונת חובה בנדבה. וא"ת בשל חובה עצמו מיהא תפרונת אמות של שנים ויקנה שני הקנין ויתן אחי של זה לזה ואחי אמות של זה לזה וכי תיפא שאתרונת אינו כך שבל קן שיקרב בהכן לשם בעליו יהיה אלו הא תינח לאמלן לאית ליה מאי מיהא לאיתר לאית ליה הן לכתב שהיו שוטרין שוטרות לקני חובה מי לאו מעמא דלהתן דחסלת שאתו בעליה כו' ואמר ר' שנרורות היו אמות של כל אחד ואחד והיו אפריטין אמות של קן יקן לשם מי שהוא ע"ר: וכן פי' ה"ר יוסף וה"ר אלחנן פי' דתיירי שפיר בלא נדרות ואמר' לאמלן לית ליה בדיה בדיה שיתנו אתתילה אם יקח הכהן האמות של כל אחד ואחד פוטר ואם לאו יחללו אמות שלוקח הכהן אותן הקן בשבירו של אילו בכל מקום שהן ויתן אמות אלו שהן מולין לאמור דזה מבדיל אתתילה שהעשות אלו יתחלל כולם על הקן: ע"ב הנין הן תרין שהתכנד בני יונה והכיתי בני תרין לא יצא ידי חובתו מ"ש מכולן דכתב בפרשת מעלות סדין כתיב לר' יהודה: ונחלי עולה הן בני יונה. דתנן פליגי על רבי יהודה בשלים ומתרי קנין הם חובה אחד לעולה ואחד לחטאת ונחלי עולה הן כולן עולות דתנה לדיהו מתי שביר למה הן כותבין כולן קינין ונחלי עולה דקינין אחד לעולה ואחד לחטאת תיפ' לר' יהודה לאית ליה כולן עולות אחד לעולה ואחד לחטאת ונחלי עולה הן תורי עולה כמו כולן נחלי עולה רי"ב לא היו שורפות לקני בנדה של תורים כמו לשל בני יונה כיון שאתכנה אין זה לא יצא כדאתרינן בפ"ק דמולין: ה"ר אלחנן:

ברי"ר ומשכת שחלים ס' אמה קתני שמעתתר התרומה היו עושין ניפוי לבית הקדשי הקדשים: ונברור מרבנן זוז ונשדי בתיא. מתיר ר' שיתנו אתתילה שם יפות אחד יהיו מותם המעות שיהלכם ליש אתלה לא היו קדושין אלא לגדן אמת כיון דס"ל דיש בריה וא"ת כיון שם אפילו אין בריה לאחרי' בא' בכל מלכין ובכר ר' יוסי אין בריה והתנן שתי נשים שלקחו קינין לבהן לאיזה בריה, יקריב חטאת אלא אין בריה בהן מקרית עולה ומוקי לה רבה שהיתנו אלמא בשהתנו אין בריה והא בעינן ליתנו ומאי הכי אין בריה הכי מתיה בשתנה אתתילה בגון שם בא תכנס לעורה וכן

עין בשפע ר מאתה

כו חמיי ס' דתה' בית הבחירה הל' ג

תוס' ושני'

אתי לאיסתי שם לא יעלה הזאה ראשונה על מעלה לענת עם כל שבע של תפס יבוא טיטה ויבלול הזאה ראשונה לאזכון שבע של מטה ויתחיל לוחר הזאה ראשונה שלמ' אנים ולא אלמא לבהקיק ולהתחיל פעם שניה מתת בתנות שלתפה ומ"ת מי לבא מיטי' לאה לא יבלול הזאה ראשונה לכלל אילו שבע לאמ' ויתנה עד ה' ולא אתי לאיסתי ר"ל דהא לא מיפשר דמעוה להרשיה בתנו' שלמפה אתיקו ז' ולא אפ ר"ה הכי אמי מעטפ ריחם' אי דבר' אתם ר' יוחנן אלי אלא יעשה ר"ל זעירא כדי שיגעור אתתו פתוך ז' מעטפ שהוה לומר כאן כמו שפירשנו אדון לו לעיל עד ה' אלא כד ז' והאזוב עוה עם כולן אלא דשם לא היום בית הבחירה לקני מעבר: בשאר קרבנות נדבות לא ה' ה' נדין לומר אלא היו קנין שרי כיון שהן בכמה טעמין מתיבה ואינו יכול להיות ביל בהן לקיים לו קרבנו:

שאת משקדים מחר ארור וקם • הימא הוא דלא נקטינהו כסדר שהן כתובים בתורה והכי הוה ליה למימר שאת ארור מחר משקדים וקם וחס תמ"ל אמאי לא דרשינהו להו לפניה' ולאחריה' כמו בנסך ובמרבית (ויקרא כה) דדרשינן ליה בפרק איזהו נשך (ד' סא) לפניו ולאחריו וכמו ודחק דדרשינן ליה בפרק אחר להם המזבח' (ד' לא) לאחר שנתלבנה יש לומ' גבי שאת אי קאי אחס מעיב אז הוא לשון סליחה ואי קאי אחס לא תעיב אז הוא לשון כשיאו' עון וכן ארור אי קאי אחטר אז קאי אשכם פניה כנגן דכתיב ארור כנגן ואי קאי אחס אז קילל אחס וכן מחר אי קאי אחלתה ואכני נגב על ראש הגבעה היום להתפלל קודם המלחמה כדכתיב הערך שולחן נגר (איוב לב) אז קאי אחכני נגב מחר להתפלל וכן וקם ולפי שאין פירש שוה על כן אין להם הכרע אבל אמשקדים קשה ויש לומר משום דאיכא אתנחתא בגביעי' ובמנור' ארבעה גביעים ומשמע משוקדים כפתוריה ופרחיה וקרא אחריני מוכחא דמשוקדים לא קאי אלא אגביעי' דכתיב אלשה גביעים משוקדים ולהכי אין לו הכרע והא דפליגי תנאי' בזמנים בפרק שני (דף לד) גבי ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו וכתן (ויקרא ד) דאיכא דמוקי באצבעו אלקיחה ואיכא דמוקי אכתיבה ואיכא דמוקי אתרוייהו יש לפר' טעמא דמאן דמוקי ליה אתרוייהו משום דפשיטא דקרא אלקיחה דלפניו קאי ומוקמינן ליה נמי אכתיבה כדאשכחן במלואים דכתיב ולקחת מן הכר ונתת על קרנות המזבח באצבעך (שמות כט) והתם על כרחך קאי אכתיבה ומאן דמוקי ליה אלא אלקיחה כמשמעותי' ומאן דמוקי ליה אכתיבה ליה ממילואי' דהת' לא קאי אלא אכתיבה לפניו ולא אלקיחה' לפני פניו:

הוא יוסף הצדיק כו': והא דאמר ליה רב אסי לרבי שילא בפרק בנות כותים (דף יג) הנא הוא איסי בן יהודה דהוה איסי בן גור אריה דהוי איסי בן גמליאל דהוה איסי בן אלעזר אסיתא דבחצא דלא שליט ביה רוקבא ולא קאמר נמי דהוא יוסף הצדיק דהוא יוסף איש הוא דלא שהרי כל השמו' הללו היה לו כדמשמע הכא יש לומר דלא קא תסיב התם אלא שמות דאיסי דתמיה לשמו של רב אסי:

יצא ונא לו דרך כניסתו • אף על גב דביאה דרך אחוריו לא שמיה ביאה כדאמר פרק שני דשבועות (ד' יז) הנכנס לבית המנוגע אפילו נכנס כמלוא חוט מחוטמו: טהו מדהיכנסתיך הכנס אל הבית (ויקרא יד) דרך ביאה אסרה חורה יציאה דרך אחוריו שפיה יציאה כדאמר הכא דאף על גב דכ"ב ויצא אל המזבח (ויקרא יו) יצא דרך אחוריו כתלמיד הנפטר מרבו: שלא

שאת משקדים מחר ארור וקם והתניא הוא יוסף איש הוצל הוא יוסף הבבלי הוא איסי בן יהוד' הוא איסי בן גור ארי' הוא איסי בן גמליאל הוא איסי בן מהללאל ומה שמו איסי בן עקיבא שמו בראורית' ליכ' כדנביאי איכא ובראורית' ליכא והא איכא *דבעי רב חסדא °וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עולות כבשים ויזבחו זבחים שלמי' פרים או דילמא אידי ואידי פרים לרב חסדא מספקא ליה איסי בן יהוד' פשיטא ליה: מתני': החיצונה היתה פרופה מן הדרום ופנימית מן הצפון מהלך ביניהן עד שמגיע לצפון הגיע לצפון הופך פניו לדרום מהלך לשמאלו עם הפרוכת עד שהוא מגיע לארון °הגיע לארון נותן את המחתה בין שני הבדים צבר את הקטורת על גבי גחלי' ונתמלא כל הבית כולו עשן יצא ובא לו בדרך בית כניסתו ומתפלל תפילה קצרה בבית החיצון °ולא היה מאריך בתפילתו שלא להבעית את ישראל: גמ': במאי עסיקנן אלימא במקדש ראשון מי הוו פרוכת אלא במקדש שני מי הוה ארון והתניא °משננגז ארון ננגזה עמו צנצנת המן °וצלוחית שמן המשחה °ומקלו של אהרן ושקדיה ופרחיה וארגז ששגרו פלשתים דורון לאלהי ישראל שנא °וכלי הזהב אשר השיבותם לו אשם תשימו בארגז מצדו ושלחת אותו והל' ומי ננזו °יאשיהו ננזו מה ראה שגנזו ראשכתו' °יולך ה' אותך ואת מלכך אשר תקי' עליך עמ' וגנזו שנ' °ויאמר ללוים המבינים לכל ישראל הקדושי' לה' תנו את ארון הקדש בבית אשר בנה שלמה בן דוד מלך ישראל כי אין לכם משא בכתף עתה עבדו את ה' אלהיכ' ואת עמו ישראל ואמ' ר' אלעזר אתיא שמה שמה ואתיא דורות דורות ואתיא משמר' משמר' לעולם כמקד' שני ומאי הגיע לארון מקום ארון והא קתני נתן את המחתה לבין שני הבדים אימ' בבין שני הבדי': צבר את הקטורת על גבי גחלים: תנן כמאן דאמ' צוברה תני חדא צוברה פנימ' שהיא חוצה לו ותניא אידך צוברה חוצה שהיא פנימה לו אמר אביי תנאי היא ואמר אביי מסתבר' כמאן דאמר' פנימה שהיא חוצה לו' דתנן *מלמדין אותו הזהר שלא

חוס' ישנ'

מני לגנין שאני פרק ד' ומה שקשה ר"ל היכי ס"ל לפרשי לעיל מיקרא בלא שתנו והלא אין יכול בכהן לעשות עולה זו וחטאת לשם זו כיון שנתערבו הדמים ואולי יקבה מנין מעל זאת ומנין מעל זאת אך יש לומר דהה לפרשי ד' כתם בהתנו לכם דמי קיינין קדש בשתנו' ובשאת לקיימתו התנו ובדרש זה הקן יכה קנוי לגלה מחלקה שבעות ונה יכה קנוי לרחל מחלקה ופרכינ' כתם מאי לעיקרא ותשני מהו דתימא דינזר אינין דלא התנו אי' דשמו לכנים הקדשן בתערבו בשאת לקיימת הקנין כמו שהיה עד שנעשו קמ"ל ובכרש תשקה נמי קמ"ל שהכהן יש לפרש בידו איזהו חטאת ואיזהו עולה ורב חסדא יכול להשמיענו בשאה אחת ולא נקט שתי נשים אלא לשמועי' דלא נדרי' משום דאיסורין דלא שתנו ונר' ובדרש משום דמ"ל לשמעי' דכפרי תנדי' אמו לא שתנו שתעשה נמי דרש חטאת דאם לא כן לתה הזכיר ביחד חטאת ושולה ומ"ת ומה איין לשהיר לעיניין הנדר דאשמי' כדרש חטאת יותר מתחילת' ר"ל דשונה נדרין מעשה דעשיקרא ס"ל שהכהן מנדר בהקדשתן מיזה של רחל ומיזה של לאה והשתא כי מוקמי בשתנו הרי מנדר מעשה לקיפתן לחכי מיסטרין לפרשי בשנויא שאין הכהן מנדר עוד אלא מיזה חטאת ומיזה עולה: ת"ר: וכדפרש' דתנא מידי נדרין לפר' בלא תנא עדין ונישקול מרבעה זוז ויאמר מיהו לשם אותו שמת והנשאים יהיו לכהנים דהא אמר' אתן לאיש הזה אמר' אתן לאיש הזה אמר' אתן לאיש הזה